

Riksdagsmotioner 2013

Lars-Axel Nordells
riksdagsmotioner
under allmänna
motionstiden

Kristdemokraterna

Lars-Axel Nordell

Riksdagsledamot (KD)

Adress Sveriges Riksdag, 100 12 Stockholm

Telefon 08-786 47 88 (riksdagen)

070-770 83 10 (mobil)

019-12 96 87 (bostad)

E-post lan@kristdemokraterna.se

lars-axel.nordell@riksdagen.se

Hemsida www.larsaxel.se

Blogg <http://wp.kristdemokraterna.se/larsaxelnordell/>

Riksdagsmotioner 2013

Lars-Axel Nordell

Innehållsförteckning

MOTION	SIDA
1. Ökad trafiksäkerhet med alkobommar	2
2. Snabbare tåg mellan Oslo och Stockholm.....	2
3. Inlandsbanan en allt viktigare resurs.....	4
4. Nya grepp för ökad mobiltäckning.....	5
5. Vidga de kommunala stadsnäten för bättre it-infrastruktur	6
6. Yrkeskompetensbevis för blåljusförare	8
7. Förvara detaljhandelsmonopolet och folkhälsan	9
8. Samhällets värdeorientering och medicinsk etik	10
9. Inkorporera barnkonventionen.....	12
10. Folkhälsopolitiken	13
11. Betydelsen av lekterapi	14
12. Familjeklassning av nätdroger.....	14
13. Internet i försörjningsstödet	15
14. Utvidga vårdgarantin	16
15. Tystnadsplikt för tolkar.....	17
16. Utjämningsmandat också i primärkommunala val.....	18
17. En utvidgad friskvårdsförmån	20
18. Kapital till idéburet företagande.....	19
19. Avskaffa reklamskatten.....	21
20. Sänkt dansbandsmoms.....	21
21. RIT-avdrag.....	22
22. Forskningsanslag till Örebro universitet.....	23
23. Forskning och utbildning vid Örebro Teologiska Högskola...24	
24. Finansieringen av läkarutbildningen vid Örebro universitet...25	
25. Lärlingsanställning som ny anställningsform.....	26
26. Sjöräddningen på Hjälmarén.....	27
27. Ökat skydd mot bluffakturor.....	28
28. Översyn av lönebidraget.....	30
29. Slopat fribelopp i studiemedlet	31

1. Ökad trafiksäkerhet med alkobommar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa alkobommar vid alla Sveriges färjelägen med internationell trafik, under förutsättning att försöksverksamheten i Göteborgs hamn ger stöd för en sådan satsning.

Motivering

All erfarenhet visar att fasta nykterhetskontroller vid vissa givna platser är en framgångsrik metod för att förhindra rättonyktra förare. Efter en tragisk dödsolycka 2007, då fem personer omkom efter att ha blivit påkörda av en alkoholpåverkad lastbilsförare beslutade Ystads hamn att låta ett vaktbolag utföra nykterhetskontroller. Resultatet av dessa kontroller visade att ett stort antal förare som var på väg ut från hamnen var onyktra. Denna verksamhet stoppades dock av rikspolisstyrelsen, då verksamheten bedömdes vara av polisiär karaktär.

Den 20 augusti i år invigdes den första alkobommen i Göteborgs hamn. Under en försöksperiod ska den tunga trafiken som anländer till hamnen via Tysklandsfärjan kontrolleras i en automatisk och snabb nykterhetskontroll. Det är den ideella organisationen Motorförarnas helykterhetsförbund, MHF, som tidigare varit pådrivande i utvecklingen av alkoholås i bilar, som tagit initiativ till denna försöksverksamhet. Det är ett smart och relativt enkelt sätt att minska rattfylleriet och öka trafiksäkerheten på våra vägar.

I mitten av september slog bommen till för första gången. En lastbilschaufför med över en promille i kroppen stoppades med bommens hjälp i Göteborgs hamn. Det intressanta i sammanhanget är inte i första hand hur många alkoholpåverkade förare som stoppas och lagförs, utan den preventiva effekten som alkobommar kan leda till. Försöksverksamheten i Göteborg behöver självfallet utvärderas för att se att tekniken fungerar och att den ger de resultat som önskas. Om försöksverksamheten blir framgångsrik bör den permanentas och införas vid alla Sveriges färjelägen med internationell trafik.

Tillsammans med Magnus Sjö Dahl (KD)

2. Snabbare tåg mellan Oslo och Stockholm

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten till höghastighetståg mellan Stockholm och Oslo.

Motivering

Skandinavien som gemensam marknad och kulturell sfär är något vi i såväl Sverige, Norge som Danmark gärna understryker. Det är också sant att flera stora projekt som syftar till att binda samman länderna har genomförts. Inte minst Öresundsbronns betydelse tål i sammanhanget att understrykas. Man brukar säga att de skandinaviska huvudstäderna Stockholm, Oslo och Köpenhamn tillsammans bildar den nordiska triangeln, ett av EU särskilt utpekade transportstråk i Norden. Längs triangelns tre sidor bor 8,4 miljoner av Sveriges och Norges samlade befolkning på 14,5 miljoner människor. Det gör den nordiska triangelns stråk till de i särklass mest dominerande stråken i Norden. 80 procent av Sveriges befolkning bor längs triangelnsidorna, och här produceras 80 procent av vårt lands BNP.

Förbindelser mellan Stockholm och Oslo, den axel som är den dominerande i nämnda triangel, är mycket viktiga för Norden. Redan i dag finns ett omfattande utbyte mellan huvudstäderna vars kulturella närhet och historiska samband är oomtvistliga. Relationen mellan de två regionerna är den starkast växande mellan Nordens huvudstäder.

Sverige och Norge är mycket viktiga handelspartner. En satsning på transporter dem emellan skulle ge många positiva effekter, där hotellnätter och persontrafik kan nämnas förutom det rena handelsutbytet. Av de två ländernas sammanlagt 105 universitet och högskolor ligger 46 längs sträckan Stockholm – Oslo. Här bor också en tredjedel av ländernas samlade befolkning.

Norrmännen har insett betydelsen av infrastruktursatsningar på den här sträckan. Av de norska företag som har fler än 100 anställda återfinns 45 procent i denna korridor. Områdena sydost och sydväst om Oslo är särskilt intressanta, då de ligger i framkant vad gäller norsk företagsutveckling. I den delen av landet finns speciellt intresse av att ta tillvara de synergier som står att finna i ett närmare samarbete med Sverige.

De senaste åren har två norska utredningar som visar engagemang för höghastighetsjärnväg mellan Oslo och Stockholm offentliggjorts. Den så kallade HH-utredningen säger bl a att i princip hela järnvägssträckan mellan Karlstad och Stockholm bör ha kapacitet för hastigheter upp till 250 km/h. Två kortare delsträckor, om totalt cirka 21 kilometer, är undantagna.

Den andra norska utredningen, från Norsk Bane AS, har kommit fram till att en sträckning som följer E18 genom Värmland är den mest förmånliga för höghastighetståg mellan städerna. Den utredningen kommer framöver, i sin fas 2, att fokusera på detaljer kring sträckan Karlstad – Stockholm.

I dag finns stora utmaningar kring kommunikationerna mellan de båda huvudstäderna. Ändå har planerna på att få till stånd en bättre och snabbare järnvägsförbindelse funnits länge. Projektet går under namnet Nobelbanan eftersom den knyter samman Nobelprisstäderna Stockholm och Oslo. En sådan höghastighetsbana skulle förkorta restiderna på sträckan till

ungefär tre timmar och göra det möjligt att trafikera med ett tåg per timme i vardera riktningen.

Det är viktigt att få till stånd en projektering kring Nobelbanan på den svenska sidan. Den nya sträckningen bör gå norr om Mälaren, i de befolkningstäta områdena, för att få ett större passagerarunderlag och därmed möjligheter till större turtäthet. Dessutom kan Nobelbanan i så fall gå via Arlanda.

En svensk – norsk satsning på att binda ihop huvudstäderna skulle gynna hela den jättelika regionen. För att möta det norska engagemanget bör den svenska regeringen utreda möjligheten till en utbyggnad av Nobelbanan för tåg med hastigheter upp till 250 km/h och 330 km/h mellan Stockholm och Oslo.

3. Inlandsbanan en allt viktigare resurs

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda behovet av avlastnings- och omledningsmöjligheter i det svenska järnvägsnätet.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att särskilt analysera Inlandsbanans strategiska funktion i det nationella transportsystemet i ljuset av den expanderande gruvnäringen och dess ökade kapacitetsbehov och behov av stabila godstransporter.

Motivering

Det svenska järnvägsnätet är i dag hårt belastat. Aldrig tidigare har så mycket gods fraktats på järnväg i vårt land som nu, och samma sak gäller för persontrafiken. Trafikverket anser att det krävs omfattande underhållsåtgärder för att de svenska järnvägarna ska kunna ta hand om den ökande tågtrafiken. Det finns totalt drygt 18 000 kilometer tillståndspliktiga järnvägsspår, där huvuddelen är Trafikverkets. Övriga spårinnehavare är Inlandsbanan, Arlandabanan och Öresundsförbindelsen samt ett betydande antal museijärnvägar och industrispår.

För att göra det svenska järnvägsnätet mer effektivt och mindre sårbart behöver möjligheterna till omledning av järnvägstrafiken tas till vara. Det finns några gamla enkelspåriga banor runt om i landet som borde vara intressanta att ta till vara för att inte minst öka kapaciteten för godstrafiken. Den expanderade gruvnäringen i vårt land, framför allt i norra Sverige, kommer att kräva utökad kapacitet av järnvägsnätet med hög bärighet, ökad teknisk standard och vid behov möjligheter till omledning.

Inlandsbanan sträcker sig i sin fulla längd från Gällivare i norr till Kristinehamn vid Väneren. Sedan 1993 har Inlandsbanan AB (Ibab) statens uppdrag att förvalta Inlandsbanan från Mora till Gällivare. Den är viktig både för persontrafiken i inlandet och för godstrafiken. Persontrafiken har ökat de senaste åren genom dagliga turer sträckan Mora - Östersund. Dessutom inleddes under förra vintersäsongen veckovisa nattåg sträckan Malmö – Mora -

Östersund via Röjan och Vemdalsfjällen, en satsning som kommer att fortsätta och utökas till en längre tidsperiod under 2014.

Trafikverket pekar i Kapacitetsutredningen från 2012 på att Inlandsbanans funktion i det nationella transportsystemet och dess roll som godsbanan och omledningsbanan bör utredas. Huvuddelen av sträckan Mora - Gällivare har idag samma bärighetsstandard som det övriga nationella järnvägsnätet, och klarar därmed ett axeltryck på max 22,5 ton. Två avsnitt av Inlandsbanan har en något lägre bärighetsstandard. Det är sträckorna Arvidsjaur - Gällivare samt Sveg - Brunflo som idag klarar ett axeltryck på 20 ton STAX (största tillåtna axellast).

Den något lägre bärigheten innebär att dessa sträckor måste trafikeras med en något lägre hastighet för tunga transporter. En höjning av bärigheten skulle ge möjlighet att vid behov använda Inlandsbanan utan restriktioner för avlastning och omledning av godstransporter. Av de beräkningar som gjorts framgår att en kapacitetsökning upp till 22,5 ton STAX för sträckan Arvidsjaur - Gällivare skulle kosta ca 200 mkr medan sträckan Sveg - Brunflo skulle kosta 350 mkr.

Under perioden maj - augusti i år skedde tre urspårningar på norra stambanan och en på Malmbanan, där Inlandsbanans kapacitet kunde tas i anspråk för omledning av tågtrafik. På så sätt gick den sk stälpendeln från Gällivare via inlandsbanan till Borlänge. Dessa fyra incidenter under en relativt kort tid visar behovet av att också ta inlandsbanan i anspråk för omledning och avlastning av stambanan.

En utredning, som kommunerna längs Inlandsbanan beställt om transportbehov och marknadsförutsättningar, tydliggör möjligheten till betydande fördelar med att etablera Inlandsbanan med flera tvärbanor som ett strategiskt tredje spår för att komplettera Norra stambanan och de upprustade kustbanorna. Bl a skulle det betyda mycket att kunna öppna upp sträckan Arvidsjaur - Jörn för transport av skogsråvara till Piteå.

Regeringen bör utreda vilka behov som finns av att leda om godstrafik. Särskild vikt bör i en sådan analys ligga på Inlandsbanan och dess behov av ökad kapacitet.

4. Nya grepp för ökad mobiltäckning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökad mobiltäckning i glesbygd.

Motivering

En god mobiltäckning är en nyckelfaktor för att ett område ska ha någon som helst dragningskraft för enskilda och företag. Hela vårt samhälle bygger på tillförlitlig mobil kommunikation. Sverige ligger i framkant på området och vi var först i världen med 4G-tekniken. Men detta till trots återkommer mobiltäckningsfrågan med jämna mellanrum i debatten, såväl i riksdagens kammare som annorstädes. Bakgrunden är i huvudsak ett missnöje med de vita

fläckar som fortfarande finns i täckningen. Men även bristande kapacitet och missvisande konsumentinformation hos operatörerna vållar debatt.

Post- och telestyrelsens (PTS) stickprovsmätningar visar brister i utkanten av flera operatörers täckningskartor. Det står helt klart att det har stor betydelse vilken mobiltelefon man använder och hur man använder den. Med handsfree ökar exempelvis mottagningsförmågan väsentligt. Konsumentinformationen måste bli bättre och vi välkomnar initiativet från IT-ministern och PTS att lyfta frågan om bättre konsumentmärkning av mobiltelefoner till EU-nivå.

Men det är trots allt så att det är marknaden som bygger ut mobilnät på kommersiella grunder. Det är naturligtvis en rimlig grundprincip. Därför kommer också i fortsättningen finnas områden i landet utan master och basstationer. Men det finns sätt att understödja utökad mobiltäckning. I Norge tog regeringen för ett antal år sedan ett initiativ och lät bredbandsstöden även omfatta mobiltäckning. Norska kommuner har kunnat utnyttja statsbidrag och själva bidragit med insatser för att bygga ut mobilnät i glesbygd via upphandling av operatörer. Modellen kallas "spleislag" och har get 80 norska byar täckning. På så vis har det skapats kommersiella möjligheter för operatörerna och nya områden har kunnat få mobiltäckning.

Modellen är en form av offentlig-privat-samverkan, så kallad OPS. Regeringen bör studera det norska exemplet och se över möjligheten att med hjälp av OPS få mobiltäckning i fler delar av landet.

5. Vidga de kommunala stadsnäten för bättre it-infrastruktur

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över lagstiftningen i syfte att låta kommunala stadsnät verka över kommungränserna med sin it-infrastruktur genom uthyrning av kanalisation och fiber.

Motivering

IT-infrastrukturen i våra samhällen spelar en allt mer avgörande roll. Men hur man administrerar och planlägger denna skiljer sig väldigt mycket mellan olika länder, även inom Europasamarbetet. Stadsnät förekommer på de flesta håll enbart i städer, men i Sverige har vi valt en annan ordning. Så många som 200 av Sveriges 290 kommuner har idag ett stadsnät med huvudsaklig uppgift att förse kommunens invånare med fiber som möjliggör snabb bredbandsuppkoppling.

Som regel finns tre nivåer i värdekedjan. I botten finns kanalisation och fiber som når ända fram till huset hos slutanvändare. Ovanpå finns en kommunikationsoperatör som aktiverar utrustningen och säkerställer driften av fibernätet. Högst upp finns olika tjänsteleverantörer som därmed skapar valmöjligheter och

konkurrens till nytta för slutkunden. Stadsnäten ägs och drivs huvudsakligen av kommunala bolag, förvaltningar eller i samverkan med privata partners. Drygt vart tionde stadsnät är privatägt.

Lagstiftningen omkring vad en kommun får göra på bredbandsområdet är inte särskilt tydlig. Därför finns det nästan lika många varianter av stadsnätsverksamhet som det finns kommuner. Svenska Stadsnätsföreningen (SSNF) arbetar aktivt med att skapa standarder som förenklar tillvaron både för stadsnäten och operatörerna som opererar i näten. Rekommendationer till kommunerna har de senaste åren utfärdats av olika myndigheter och aktörer.

I ett gemensamt dokument beskriver Post-och telestyrelsen (PTS), Konkurrensverket (KKV) samt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) hur kommuner bäst kan främja bredbandsutvecklingen i samverkan med privata aktörer. Det handlar om att verka för god konkurrens, undvika monopolisering av infrastrukturen samt främja parallelltablering av fiber. Regeringens Bredbandsforum har också nyligen arbetat fram ett rådgivande dokument "Bredbandsguiden" som ska hjälpa kommunalt förtroendevalda att hantera bredbandsfrågor från strategiframtagning till aktiv dialog med näringslivet.

Många kommunalt förtroendevalda lever fortfarande i uppfattningen att bredbandsfrågor ska lösas av marknaden enbart och kanske även möjligen med hjälp av statliga bidrag. Men idag är bredband och annan IT-infrastruktur en högst strategisk fråga för kommunen och inte enbart en teknisk fråga. Det krävs ett ökat kommunalt engagemang för att nå upp till bredbandsmålet om att 90 % av hushåll och företag ska ha en uppkoppling om 100 Mbit/s år 2020. I mindre kommuner är det ofta svårare att hantera ett stadsnät då det krävs kommunala investeringar i fiber eftersom marknadsaktörerna inte alltid vill investera i glest bebyggda områden. Här har kommunen en viktig roll att samverka med marknaden genom att lägga ned kanalisation och fiber för att sedan hyra ut till operatörerna. Småskaligheten gör detta svårt för mindre kommuner och därför behövs en möjlighet för kommuner att verka över kommungränsen. På så sätt kan man uppnå större kostnadseffektivitet och nå snabbare ut med fiber.

För att förbättra möjligheterna för kommuner att verka över kommungränserna med stadsnäten krävs en översyn av lagstiftningen likt de undantag som gjorts för kommunala elföretag vad gäller lokaliseringsprincipen. Lagen måste vara tydlig på punkten om att det är lägst i värdekedjan med uthyrning av kanalisation och fiber som kommunerna får verka över kommungränsen.

6. Yrkeskompetensbevis för blåljusförare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta ett nationellt yrkeskompetensbevis för förare av utryckningsfordon.

Motivering

För att fortsätta jobba aktivt med att pressa ner antalet dödsfall i trafiken krävs insatser på flera plan. Alkoholfrågan är en nyckelfaktor, ytterligare förbättrade vägförhållanden en annan. En aspekt som i den övergripande statistiken inte märks av lika mycket, men som icke desto mindre är väldigt angelägen, är trafikolyckor med blåljusfordon. Varje år inträffar i genomsnitt 200 trafikolyckor där poliser är inblandade. Under perioden 2006 till 2010 rapporterades det in närmare 1 000 polismän som trafikskadats i tjänsten. Det är oacceptabelt höga siffror som måste tas på allvar. Mot denna bakgrund har också åtgärder vidtagits. Som huvudsaklig åtgärd har polisbilar från och med i år börjat utrustas med ”svarta lådor” som ska hjälpa till att förklara olyckorna. Men en bättre förståelse för det exakta händelseförloppet vid varje olycka är knappast något som löser problemet i sig.

Trafikforskaren Jörgen Lundälv, docent i trafikmedicin vid Umeå universitet, menar att huvudförklaringarna till de många problemen är en föråldrad förarutbildning, allt snabbare bilar och nyutbildade poliser med begränsad körvana. Förklaringar som mot bakgrund av den statistik som finns verkar högst rimliga. Statistik ger för handen att 17 procent av kvinnorna och 6 procent av männen som antas till polisutbildningen har kört mindre än 100 mil. 46 procent av kvinnorna och 21 procent av männen har kört mindre än 500 mil. Det innebär en väldigt begränsad körvana hos stora delar av poliseleverna, vilket i sin tur kräver en förarutbildning som ser annorlunda ut än den gör idag.

Utbildningen har förvisso börjat reformeras. Från och med i år har trafikförarutbildningen för poliser utökats från 8 till 15 dagar. Det går åt rätt håll men det är en bra bit kvar innan utbildningen ligger i nivå med annan typ av yrkestrafik, exempelvis buss- och lastbilschaufförer, vilket i sammanhanget måste ses som ett rimligt krav.

När det gäller ambulans och räddningstjänst har inte samma alarmerande siffror om bristande körvana och stigande olycksstatistik rapporterats in. Men även här finns det mycket kvar att göra och även här inträffar olyckor som skulle kunna förebyggas med bättre utbildning. Under sommaren såg vi exempelvis hur ambulanssjukvården i Västra Götalandsregionen hyrt in militärer för att bemanna ambulanstransporterna. Att hyra in extern personal på det sättet är en klar trafikrisk som inte kan förklaras på annat sätt än att allt för många tar lättvindigt på det ansvar som åligger den som kör ett blåljusfordon.

Men det är trots allt polisbilar i trafikolyckor som varit mest omdiskuterat i medierna. Justitieministern har tidigare, när problemet påpekats, hänvisat till att det åligger varje polismyndighet att fortbilda sin personal. I och med den förestående övergången till en enda polismyndighet förfaller det också naturligt att införa nationella vidareutbildningar.

Men mot bakgrund av vad vi vet vore det mest naturliga att införa ett nationellt yrkeskompetensbevis för hela blåljussektorn – det vill säga polis, brandkår och ambulans. Ett certifikatsystem som garanterar en hög lägstanivå för alla som framför denna typ av speciell yrkestrafik.

Det bedrivs redan idag avancerade kurser för specialistförare på olika håll i landet. Infrastruktur och kompetens för att genomföra en sådan utbildningsmodell finns i allt väsentligt redan, inte minst vid det framgångsrika Trafikcenter Scantec utanför Kumla.

Blåljusfordon hamnar ofta i situationer där de måste köra på ett sätt som kräver en speciellt utvecklad körförmåga. Om den saknas, eller är bristfällig, kan det få ödesdigra konsekvenser, vilket det också i en rad uppmärksammade fall har fått. Det är hög tid att vi tar ett nationellt ansvar för att kompetenssäkra dessa förarutbildningar och ser över möjligheten att införa ett certifikatsystem för blåljusförare. Detta bör ges regeringen till känna.

7. Försvara detaljhandelsmonopolet och folkhälsan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vidta åtgärder i syfte att upprätthålla Systembolagets detaljhandelsmonopol.

Motivering

Systembolagets monopolställning har idag en stark folklig förankring med ett stöd på över 70 procent av svenska folket. I riksdagen råder det enighet om att slå vakt om detaljhandelsmonopolet, som betraktas som en hörnsten i den svenska alkoholpolitiken. Riksdagens socialutskott skriver i sitt betänkande 2010/11:SoU4 ”detaljhandelsmonopolet är ett viktigt verktyg för att nå den svenska alkoholpolitikens mål”.

Till skillnad från Finland och Norge, som har ett tydligt förbud mot kommersiella mellanhänder i alkoholhanteringen, är den svenska alkohollagen uppenbarligen inte tillräckligt tydlig. Idag utmanas det svenska detaljhandelsmonopolet av bl a en matkedja som i samarbete med ett utländskt företag, erbjuder leverans av vin i sina matkassar.

Ett stort antal företag i Sverige tar emot beställningar via sina hemsidor, köper in alkoholdrycker från lager i utlandet och svarar för hemtransport, betalning mm åt privatpersoner. Det är dock svårt för de distributionsföretag som anlitas att leva upp till samma

höga krav på kontroll av ålder och nykterhet som systembolaget har.

Privatimporten är ett relativt nytt fenomen vars effekter forskningen inte ännu har hunnit studera. Det är ändå uppenbart att en kommersiell förmedling av privatimporterade alkoholdrycker på sikt kommer att leda till en oacceptabel försvagning av den svenska alkoholpolitiken med efterföljande ökning av alkoholskador och samhällskostnader.

Alkohollagsutredningen från 2009 insåg att problem skulle kunna uppstå med internetförsäljning av alkohol direkt till privatpersoner och gav förslag på att det i bestämmelserna om olovligt anskaffande av alkoholdrycker införs ett förbud mot kommersiell förmedling av starköl, vin och spritdrycker till privatpersoner genom införsel.

Utifrån detta förslag bör regeringen kunna justera lagstiftningen så att den omfattande näthandeln begränsas. Detta bör ges regeringen till känna.

8. Samhällets värdeorientering och medicinsk etik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att grundlagsfästa den mest grundläggande av de mänskliga rättigheterna, rätten till liv.¹

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sjukvårdens uppgift i livets tjänst.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett opolitiskt medicinsk-etiskt råd.

Motivering

Regeringsformen 1 kap. 2 § innehåller en rad målsättningsstadganden som till sin karaktär inte är rättsligt bindande föreskrifter utan anger mål för den samhälls- och värdeorientering. Dessa stadganden är alltså utformade som en värdeorientering. Denna värdeorientering, regeringsformens människosyn, anger den ram som utgör grunden för samhälls-bildningen. På så sätt bidrar regeringsformen i etiköverföringen till medborgarna.

Rätten till liv är den mest grundläggande mänskliga rättigheten på vilken alla andra mänskliga rättigheter bygger. FN:s konvention om mänskliga rättigheter slår fast att ”var och en har rätt till liv, frihet och personlig säkerhet” (FN:s konvention om mänskliga rättigheter artikel 3). Det borde därför åligga det allmänna att positivt verka för att den rättigheten skall skyddas, främjas och i största möjliga utsträckning förverkligas. Kristdemokraterna anser att denna grundläggande mänskliga rättighet bör ingå i Sveriges grundlag genom ett tillägg i 1 kap. 2 § regeringsformen.

Sjukvården ska i alla lägen stå i livets tjänst. I en värld med tydlig förankring av människovärde och rätten till liv omfattas även det ofödda barnets rätt till liv. Mot bakgrund av människovärdesprincipen är det omöjligt för staten och lagstiftaren att ställa sig neutrala till det etiska dilemma som en abort innebär. En abort innebär att ett liv släcks. Lösningen på detta dilemma är emellertid inte förbud. Erfarenheten visar att där aborter inte är tillåtna utförs de ändå, och då med metoder som hotar kvinnors liv och hälsa. Det är inte rimligt att någon annan än kvinnan under graviditetens första fas fattar det avgörande beslutet om en eventuell abort. Målet ska vara att skapa ett samhälle där aborter inte efterfrågas. Förebyggande insatser för att minska antalet icke önskade graviditeter och en familjepolitik som ger blivande föräldrar en trygghet i att fullfölja en graviditet är en viktig uppgift för politiken. Eutanasi eller dödshjälp strider såväl mot sjukvårdens uppgift i livets tjänst; att bota, lindra och trösta, som mot internationella konventioner, vår människosyn och vår värdeorientering.

Dagens och morgondagens etiska utmaningar inom läkarvetenskapen ställer oss ständigt inför nya ställningstaganden, där våra gemensamma etiska principer ska tillämpas. Det finns inte en etik som gäller inom forskningen och sjukvården och en annan som gäller inom övriga delar av samhället. De etiska grundvärdena ska vara desamma på livets alla områden. Medicinska landvinningar medför ett stort ansvar. Detta kan i vissa fall innebära begränsningar i den medicinska forskningen och utvecklingen, då det inte alltid är etiskt självklart att allt som medicinskt kan göras skall göras.

Etiska frågor kring speciella forskningsprojekt behandlas idag bl a av landstingens regionala forskningsetiska kommittéer och av etiska kommittéer knutna till olika forskningsråd. Dessutom finns i Socialstyrelsen ett råd för etiska frågor. För att få en belysning av medicinsk-etiska frågor ut ett övergripande samhällsperspektiv beslutades 1985 att inrätta ett medicinsk-etiskt råd, Statens medicinsk-etiska råd, SMER. Rådet skulle sträva efter en helhetssyn på frågor som rör sådan medicinsk forskning och behandling som kan anses känslig för den mänskliga integriteten eller påverka respekten för människovärdet. Rådet skulle bland annat, när det bedöms lämpligt kunna lämna förslag till utredningsverksamhet. Vidare står i rådets direktiv att ”Den snabba utvecklingen på medicinens område gör det angeläget för beslutsfattarna att få kunskaper om nya tekniker på ett mycket tidigt stadium.”.

De medicinsk-etiska frågorna är oerhört viktiga och vi kan vara stolta över att Sverige var det andra landet i Europa som etablerade ett nationellt råd. Flera europeiska länder har inrättat motsvarande funktion men Sverige är det enda landet som har politiskt valda företrädare i sitt råd. Varför Sverige är ett undantag bör utredas med syfte att skapa ett opolitiskt medicinsk-etiskt råd i likhet med andra länder.

Tillsammans med Yvonne Andersson (kd)

9. Inkorporera barnkonventionen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inkorporera FN:s barnkonvention i svensk lag.

Motivering

FN:s konvention om barns rättigheter är inte en del av svensk lagstiftning. Sverige ratificerade barnkonventionen 1990 som ett av de första länderna i världen. Därmed har vi som nation folkrättsligt förbundit oss att förverkliga den för att säkerställa att barn och ungdomar ges de bästa förutsättningarna och de bästa möjliga uppväxtvillkoren. Men vi har inte inkorporerat konventionens bestämmelser i svensk lag. Såväl myndigheter som jurister påpekar återkommande att barnkonventionen inte uttryckligen är svensk lag då beslut fattas som står i strid med konventionen. Under våren 2009 granskades Sverige av FN:s barnrättskommitté som rekommenderade att barnkonventionen erkänns som svensk lag. Kommittén rekommenderade också att barnkonventionen alltid ges företräde vid en lagkonflikt mellan svensk lag och konventionen.

Vidare menar även Unicef att barnkonventionen måste få en starkare ställning i Sverige än den har i dag eftersom den är ett grundläggande folkrättsligt instrument som omfattar bestämmelser om barns mänskliga rättigheter. Unicef framhåller att det skulle ställa högre kompetenskrav på beslutsfattare om bestämmelser om barns behov och rättigheter skulle bli direkt tillämpbara i svenska domstolar och vid myndighetsbeslut.

Norge har valt att både transformera och inkorporera barnkonventionen. Enligt Rädda Barnen har detta lett till att kunskapen om barns rättigheter har ökat markant i landet, både hos vuxna och hos barn. Barnens rättsställning har också stärkts eftersom de oftare har tillfrågats inför beslut. Barnkonventionen har också kommit in som redskap och rättesnöre i den politiska planeringen. Rädda Barnen menar att Norge lever upp till konventionen på ett betydligt bättre sätt än Sverige.

På Kristdemokraternas initiativ har regeringen gjort en ordentlig genomlysning av hur alla myndigheter arbetar för att upprätthålla barnkonventionen. Det är ett viktigt led i arbetet för att upptäcka var vi har de största utmaningarna. Det bör vi fortsätta att göra. Men det är inte tillräckligt. I mars 2013, tillsattes därför en utredning med syfte att kartlägga hur tillämpningen av lagar och andra föreskrifter överensstämmer med barnets rättigheter enligt barnkonventionen och de tilläggsprotokoll som Sverige har tillträtt. I utredningen ska också för- och nackdelar med att inkorporera barnkonventionen i svensk rätt analyseras. Uppdraget ska redovisas senast den 4 mars 2015. Vi anser att det finns starka skäl att stärka barnkonventionens rättsliga status i Sverige. Det skulle leda till att barns rättigheter och ställning kan stärkas inte minst inom rättsväsendet och i asylprocessen. Om barnkonventionens riktlinjer är lag blir det tydligt för beslutsfattare, myndigheter och

domstolar att de ska säkra att det finns kompetens om och att hänsyn tas till barns behov och rättigheter.

Det ska vara en självklarhet att alla människor har lika värde och samma rättigheter, oberoende av ålder. Den nuvarande transformeringsmetoden, att anpassa lagstiftningen till barnkonventionens bestämmelser, är otillräcklig. Det behövs mer och därför bör barnkonventionen göras till svensk lag.

Tillsammans med Emma Henriksson(kd) och Désirée Petrus(kd).

10. Folkhälsopolitiken

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att minska skillnaderna i hälsa mellan olika grupper och att fler ska kunna leva ett långt och rikt liv präglat av välbefinnande.

Motivering

Sammantaget, och i en internationell jämförelse, är hälsosituationen i Sverige mycket god. Medellivslängden har ökat under flera decennier. Dödligheten i hjärt-kärlsjukdomar har minskat. Alkoholkonsumtionen minskar, liksom rökningen. Detta är särskilt tydligt bland unga idag. Det är några exempel på effekter av ett långt och brett folkhälsoarbete. Forskare har visat att cirka 95 procent av de rekommendationer som WHO:s kommission, ledd av sir Michael Marmot, redovisade år 2008 har genomförts i praktiken.

Men det finns fortfarande många oroande tecken och stora utmaningar. Det finns en tydlig skillnad i hälsa mellan grupper med längre utbildning, bättre ekonomi och som är etablerade på arbetsmarknaden och grupper med kort utbildning eller social eller ekonomisk utsatthet. Dessa strukturella faktorer, liksom den fysiska miljön och barns och ungas uppväxtvillkor påverkar hälsans utveckling. Målen måste vara att fler ska kunna leva ett långt och rikt liv präglat av socialt, fysiskt och psykiskt välbefinnande och att minska skillnaderna i hälsa mellan grupper.

Folkhälsans utveckling är beroende av många aktörer på olika nivåer i samhället som förskola och skola, trafik- och miljöansvariga, bostadsplanerare m fl. Samverkan mellan det offentliga, näringslivet och den ideella sektorn kan vara ett framgångsrikt sätt att utveckla hälsofrämjande insatser från olika aktörer.

Men det är två aktörer som har ett särskilt ansvar för att förbättra den enskildes hälsa och välbefinnande: hälso- och sjukvården och den enskilde individen. Många sjukdomar är livsstilsrelaterade och hälso- och sjukvården måste ännu bättre och tydligare ta upp livsstilsfrågor med patienten, fråga om alkohol och tobak, kost och motion och ge råd och stöd. Hälso- och sjukvården har ett stort förtroendekapital hos allmänheten som kan bidra till att råd och stöd får genomslag i vardagen hos enskilda människor.

Den enskilde har ansvar för att förebygga sjukdomar och leva ett sunt och gott liv. Detta måste vi också våga säga eftersom det utan tvekan är en del av sanningen och lösningen. De flesta har idag en bra kunskap om kost och motion och vi är mer engagerade i vår hälsa än någonsin tidigare. Men många behöver information och stöd för att ta tag i sin situation och behovet kan vara individuellt. Ett personligt hälsokonto på nätet är ett bra hjälpmedel för detta. På så sätt flyttas också makten till individen.

Barns och ungas uppväxtvillkor har stor betydelse för såväl hälsa som utbildningskarriär och livsstil som vuxen. Därför måste barns och ungas uppväxtvillkor värnas i alla berörda politikområden.
Tillsammans med Annika Eclund(kd).

11. Betydelsen av lekterapi

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en kartläggning av lekterapi.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betydelsen av en väl utbyggd lekterapi för barns och ungas trygghet.

Motivering

Enligt skollagen skall barn som vårdas på sjukhus eller någon annan institution få ”tillfälle att delta i utbildning som så långt som möjligt motsvarar den som erbjuds i förskola, förskoleklass eller fritidshem”. Barn som drabbats av sjukdom eller skada ska alltså precis som andra barn få leka och lära, umgås med familj och andra barn och finna vänner.

Lekterapi finns på sjukhus som har barnkliniker. För ett barn kan sjukhusmiljön vara mycket skrämmande och enformig. Stimulanserna är få. Därför är lekterapi, med möjlighet till lek och fantasi, så viktig. Omfattningen och utbudet av lekterapi varierar mellan de olika landstingen och över landet. Omfattningen bör därför kartläggas. Även den öppna vården, både BVC och vårdcentraler, kan upplevas som skrämmande för ett barn. En lekterapeut skulle kunna utbilda både föräldrar och sköterskor hur man hanterar rädsla för sprutor och hur man lirkar i ett barn medicin. För barns och ungas trygghet är lekterapeuter och lekterapi av avgörande betydelse.

12. Familjeklassning av nätdroger

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att familjeklassa narkotiska preparat.

Motivering

En fortsatt aktiv kamp mot narkotika är en av de viktigaste beståndsdelarna i alliansregeringens rättspolitik. Den traditionella droghandeln ute på gatorna är fortsatt huvudproblemet och det som rättsvårdande myndigheter är inställda på att hantera.

Men det finns också andra forum där narkotikan och dess distributörer verkar. Internet är ett sådant forum. Ofta sker handeln med droger över Internet helt lagligt som en följd av att droger inte hinner narkotikaklassas i samma takt som de dyker upp på nätet. Och när narkotikaklassningen väl sker gör producenterna några smärre modifieringar i preparatet så att det ses som ett nytt – och därmed ännu ej narkotikaklassat – preparat. På så vis ligger myndigheterna hela tiden steget efter i att bekämpa handeln och användningen av narkotika.

Kristdemokraterna har under innevarande mandatperiod valt att lägga fokus på barn och unga. Det är därför för vår del viktigt att understryka att denna ojämna kamp mellan narkotikaklassning och narkotikaproducenter är ett hot mot unga människors hälsa och uppväxtvillkor. Sedan 2011 har den svenska tullen och polisen laglig rätt att beslagta syntetiska droger som inte är narkotikaklassade om de bedömer att syftet med innehavet är kopplat till drogmissbruk. Efter beslut av åklagare får polisen dessutom destruera det som beslagtagits, även om inte narkotikaklassningen av preparatet hunnit träda i kraft.

Att kunna göra dessa beslag är en viktig åtgärd i den svenska narkotikabekämpningen. Men det räcker tyvärr inte. Fortfarande saknas möjligheten att lagföra handeln och användningen av dessa nätdroger innan själva beslutet om narkotikaklassning trätt i kraft.

Ett effektivt sätt att ligga steget före och kunna komma åt innehavet, handeln och bruket av nätdroger är att införa ”familjeklassning” av droger, där generiskt liknande molekyllära produkter klassas som narkotika. Därigenom förhindras tillverkare att lansera liknande skadliga substanser.

Det finns länder som redan infört eller är på väg att införa familjeklassning av narkotiska preparat. Visserligen leder det till en del svårigheter och problem för den kemtekniska industrin och läkemedelsindustrin som måste få dispenser och undantagsregler för sin verksamhet. Men detta uppvägs av att familjeklassning verkar vara den enda kända vägen till att vara steget före i kampen mot de nya nätdroger som ständigt kommer ut på den svenska marknaden.

De juridiska och industriella hinder som finns för en familjeklassning av narkotiska substanser måste undanröjas. En statlig utredning bör så snart som möjligt tillsättas för att se över hur detta skulle kunna genomföras. Detta bör ges regeringen tillkänna.

13. Internet i försörjningsstödet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att internetabonnemang som alternativ till dagstidning bör ingå i normen för försörjningsstöd.

Motivering

Enligt socialtjänstlagen 4 kap 3§ ska kommunen lämna ersättning för skäligen kostnader för bland annat dagstidning åt den som är berättigad till försörjningsstöd. Däremot anges inte i lagtexten något om att ersättning ska utges för Internetabonnemang.

Idag är tillgång till Internet närmast en nödvändighet för att kunna sköta skolarbetet och sina dagliga ärenden. Många väljer också att läsa dagstidningen via Internet.

Lagtexten bör anpassas till dagens verklighet. För att öka den enskildes självbestämmande utan att öka kostnaden föreslår jag därför att lagtexten i ovan angivna lagrum ändras från ”dagstidning” till ”dagstidning alternativt Internetabonnemang”.

14. Utvidga vårdgarantin

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utvidga vårdgarantin.

Motivering

Sedan den 1 juli 1997 finns en allmän prioriteringsregel i 2 § Hälso- och sjukvårdslagen, HSL, som slår fast att den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården. Det är en viktig paragraf som vi ska värna om. Den bygger på människovärdesprincipen, behovs- eller solidaritetsprincipen och kostnadseffektivitetsprincipen.

Men allt fler fick trots lagstiftningen i HSL vänta allt längre på att få vård. Därför väcktes allt högre krav från såväl patienter som professionsgrupper på att något måste göras nationellt för att säkerställa vård i rimlig tid och bryta trenden med de långa väntetiderna i svensk sjukvård. Ökad tillgänglighet till planerad vård, minskade köer och kortare väntetider var syftet med vårdgarantin.

Väntetiden för patienten har kortats väsentligt de senaste åren. Den nationella vårdgarantin och kömiljarden har varit starkt bidragande till den positiva utvecklingen. Dagens nationella vårdgaranti innebär att man ska kunna få kontakt med primärvården samma dag (per telefon eller besök), tid hos allmänläkare inom sju dagar, tid hos specialist inom 90 dagar och efter konstaterat behov av behandling ska detta ske inom ytterligare 90 dagar.

I nio fall av tio fungerar vårdgarantin, till skillnad från tiden före regeringsskiftet när man inte ens visste hur länge patienterna var tvungna att vänta och hur många som väntade – bara att man väntade länge.

Men inget är så bra att det inte kan förbättras. Det finns nu ett tydligt behov av att reformera och utvidga vårdgarantin. Samtliga provtagningar och återbesök bör ingå och strävan måste vara att skärpa vårdgarantins tidsgränser. Det skulle innebära en kraftig

förbättring för alla patienter men inte minst för patientgrupper som kroniker, äldre och multisjuka som har behov av många och återkommande läkarbesök. Vårdgarantin bör omfatta hela vårdkedjan.

Vårdgarantin bör utvecklas vidare. Vi kristdemokrater anser att vårdgarantins nuvarande tidsgränser 0-7-90-90 i ett första steg ska ersättas av en yttre tidsgräns på 120 dagar som omfattar hela vårdkedjan, d.v.s. tiden från första kontakt, specialistbedömning, diagnos, provtagning, röntgen etc, till genomförd åtgärd. Om den individuella vårdplanen innefattar återbesök vill vi kristdemokrater att det ska finnas en återbesöksgaranti i form av ett skriftligt åtagande i vårdplanen, där tidpunkt och form för återbesöket anges. Dessa reformer bör ses som en vårdgaranti 2.0.

Trots lagstiftningen om vårdgarantin förekommer fortfarande exempel på långa väntetider och stor variation mellan landstingen. Alliansregeringen har därför på ett positivt och aktivt sätt bidragit med den så kallade ”kömiljarden”. Den är en prestationsrelaterad ersättning som fördelas till landsting som lyckas korta vårdköerna ännu mer än vad vårdgarantin kräver. Det är uppenbart att ”kömiljarden” har inneburit ett starkt ökat fokus på tillgänglighetsfrågor ute i landstingen och denna reform bör fortsätta att utvecklas. Vinnare i detta arbete är den enskilde patienten. Möjligheterna att utvidga vårdgarantin bör därför ses över.

Tillsammans med Anders Andersson(kd).

15. Tystnadsplikt för tolkar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda behovet av en samlad lagstiftning i syfte att tydliggöra och förstärka tystnadsplikten för tolkar.

Motivering

Uppgiften för en tolk är att göra det möjligt för personer som inte förstår varandras språk att kunna kommunicera. Beroende på sammanhang krävs speciell kompetens på t ex det rättspolitiska området eller inom hälso- och sjukvården för att en information eller dialog ska kunna ske på ett säkert och begripligt sätt.

EU använder sig av ett stort antal tolkar för att göra det möjligt för delegater från de olika medlemsländerna att kunna kommunicera. På nationell nivå gör såväl språktolkar som teckenspråkstolkar viktiga insatser för att göra en kommunikation möjlig. Det gäller allt från myndighetsutövning till affärsuppdrag, där det är viktigt att tolkningen sker på ett professionellt sätt.

När det gäller tystnadsplikt för tolkar återfinns bestämmelser i lagen (1975:689) om tystnadsplikt för vissa tolkar och översättare samt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Lagen om tystnadsplikt för vissa tolkar och översättare gäller endast för auktoriserade tolkar. Offentlighets- och sekretesslagen gäller för alla tolkar när de anlitas av en myndighet, oavsett om de är auktoriserade eller inte. I praktiken innebär detta att de

sekretessregler som en tolk kan få tillämpa skiftar med uppdragets karaktär.

I den utsträckning en tolk eller en översättare anlitas av en myndighet får han eller hon anses ha en sådan anknytning till myndigheten att denne kan sägas delta i myndighetens verksamhet. Vilka sekretessregler som en tolk ska tillämpa varierar därmed. Har tolken ett uppdrag inom sjukvården blir det hälso- och sjukvårdens sekretess, är uppdraget inom socialtjänsten blir det socialtjänstsekretess osv.

I de fall en tolk anlitas av andra än myndigheter kan detta skötas via avtal antingen mellan tolken och arbetsgivaren eller mellan tolken och uppdragstagaren eller både och. En sådan situation kan t ex uppstå inom forskningen, i näringslivet eller i själavårdssamtal.

Prästen och pastorn har i sin profession en mycket hög sekretess med både tystnadsplikt och tystnadsrätt vilket innebär att denne inte kan avkrävas att vittna inför domstol om uppgifter som framkommit under ett själavårdssamtal. Men vad gäller om en tolk måste anlitas för ett sådant samtal? Skall tolken också anses ha motsvarande sekretess som prästen och därmed inte kunna avkrävas att vittna i domstol om vad som framkommit? Det torde finnas behov av att utreda en samlad lagstiftning som reglerar tolkars och översättares rättsliga grund ur sekretessynpunkt oavsett uppdragsgivare eller arbetsgivare.

16. Utjämningsmandat också i primärkommunala val

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa utjämningsmandat också i primärkommunala val.

Motivering

I samband med det allmänna valet 2010 uppmärksammades svagheter i det svenska valsystemet. Ett problem som uppmärksammades var att antalet utjämningsmandat i riksdagsvalet inte räckte till eftersom systemet inte var dimensionerat för åtta partier. Ett annat problem var att de primärkommunala valkretsarna i flera fall leder till oproportionell fördelning av mandaten i kommunfullmäktige.

Det är vallagen som anger att större kommuner skall delas in i två eller flera valkretsar. Mandaten fördelas sedan proportionellt inom dessa valkretsar men inte i kommunen som helhet eftersom det, till skillnad från riksdags- och landstingsvalen, inte finns några utjämningsmandat i det primärkommunala valet.

Effekten av detta innebar i valet 2010 att de 18 705 röster Kristdemokraterna i fick i Stockholm stads kommunval resulterade i ett enda mandat i kommunfullmäktige. Vilket kan jämföras med Miljöpartiet som, i samma kommunval, fick 4 652 röster per erhållet mandat i kommunfullmäktige.

Exempel visar på orimligheten i att det, till skillnad från landstingsvalet, saknas utjämningsmandat i kommunalvalet. Självfallet går det aldrig, med det låga antal ledamöter det ofta handlar om i kommunfullmäktigeförsamlingar, att nå fullständig proportionalitet. Men de värsta felaktigheterna skulle gå att rätta till genom att låta exempelvis 10 procent av mandatet i en kommun vara utjämningsmandat.

Regeringen bör snarast se över möjligheten att införa ett valsysteem med utjämningsmandat även på primärkommunal nivå, så att väljarnas vilja på ett bättre sätt avspeglas även i kommunalvalen.

17. En utvidgad friskvårdsförmån

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa ett individuellt friskvårdsavdrag.

Motivering

Friskvård för personal är en uppskattad form av löneförmån. För arbetsgivaren är de anställdas hälsa en bra investering, samtidigt som arbetstagaren får möjlighet att stärka sin kropp. Motionen ger förbättrad hälsa, vilket ger högre närvaro på arbetsplatserna.

Enligt dagens regler kan förmånen vara skattefri om den riktar sig till hela personalen och är en motion av enklare slag. Det här innebär dessvärre att många människor inte får samma möjligheter att utnyttja friskvårdsbidraget. Flera populära idrotter är av Skatteverket inte godkända som lämplig friskvård, exempelvis motionsridning och golf som anses kräva dyrare redskap och kringutrustning. Ännu mer bekymmersamt är det faktum att endast anställda med arbetsgivare som erbjuder friskvårdsbidraget över huvud taget kan få chansen att ta del av folkhälsoreformen. Studenter, pensionärer, arbetslösa och egenföretagare står utanför dagens system. Enligt en undersökning är det ungefär 25 procent av befolkningen i åldrarna 15–70 år som nyttjar dagens avdrag.

En möjlighet att komma vidare från dagens bristfälliga system är att ersätta det friskvårdsbidrag som i dag går genom arbetsgivarna med ett individuellt friskvårdsavdrag. Om den motionerande medborgaren gör ett skatteavdrag för köp av friskvårdstjänster i sin självdeklaration får vi ett system som liknar de väl fungerande ROT- och RUT-avdragen. Då kan många fler få tillgång till statligt subventionerad friskvård. Med en sådan reform skulle friskvårdsavdraget också kunna omfatta fler motionsidrotter, bli mer rättvist och nå fler som kan utnyttja friskvårdsstödet. Regeringen bör därför utreda möjligheten att införa ett individuellt friskvårdsavdrag.

18. Kapital till idéburet företagande

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning om en skattereduktion för företag som ger gåvor till välgörande ändamål, t.ex. idéburna företag.

Motivering

Kristdemokraterna har länge arbetat för att privatpersoner i Sverige ska kunna göra skattereduktion för gåvor till de ideella organisationerna. Från och med den 1 januari 2012 är detta möjligt. Sedan år 2006 finns dessutom möjlighet att som enskild aktieägare ge sin del av aktieutdelningen från ett börsnoterat bolag eller fåmansbolag, om det meddelas innan bolagsstämman, till en eller flera ideella organisationer genom samarbetet Aktiegåvan. På så sätt kan man skattefritt ge bort utdelningen på aktierna och öka gåvans värde.

Det som kallas idéburet företagande bedrivs ofta i ideell förening, ekonomisk förening, kooperativa företag eller stiftelseform. Det kan vara ett äldreboende, en skola, rädda handeln på landsbygden, eller något annat som människor gått samman om.

Ofta saknas kapital utifrån som kan användas för investeringar i fastigheter, inventarier eller infrastruktur. Oavsett om det är en församling, en lokal förening eller en lokal gren av en större organisation skulle den vara betjänt av andra företagens hjälp att driva sin verksamhet.

Kristdemokraterna anser att det taket för privata givare enligt lagen om skattereduktion för gåvor behöver höjas. När det gäller gåvor till idéburet företagande är en höjning av gränsen en förutsättning. Den utredning jag föreslår bör undersöka vilket belopp som är rimligt.

För de stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund som finns med i Skatteverkets lista över godkända gåvomottagare betyder den nya reformen mycket. Kristdemokraternas framgångsrika arbete har underlättat för socialt behövande att få stöd. För att fortsätta underlätta för de icke vinstdrivna verksamheternas viktiga arbete behövs ett liknande regelverk för de idéburna företagen.

Nya Zeeland har ett skatteavdrag för företag som ger gåvor till organisationer av olika slag. USA har länge gett möjligheten för såväl små som stora företag, att göra avdrag på gåvor till ”kvalificerade organisationer”. Dessa kan vara allt ifrån icke-vinstdrivande företag, kyrkor och samfund, stiftelser, ideella organisationer som uppfyller de givna kriterierna.

Skatteverkets lista över stiftelser, ideella föreningar med mera som är godkända som gåvomottagare bör utökas så att även idéburna företag i dess olika driftsformer kan vara mottagare. Vilka former av juridiska personer som är lämpliga mottagare samt vilka beloppsgränser som skall gälla för dessa bör utredas.

19. Avskaffa reklamskatten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skyndsamt se över möjligheten att avskaffa skatten på annonser och reklam.

Motivering

Det finns en skatt som vanligen benämns ”reklamskatten”. Den infördes av Regeringen Palme i början av 1970-talet. Skatten, reglerad i Lag 1972:266, omfattar tidningar, tidskrifter, magasin och andra trycksaker och varierar mellan 3 och 8 procent beroende på vilken av nyss nämnda publikationer det rör sig om. Skatten är orimlig på väldigt många olika plan. Först och främst så misskrediterar den tidningar och tidskrifter i relation till andra medier. Det är alltså i praktiken en tidningsskatt som försvårar möjligheten att få tryckt journalistik att gå runt av sig självt. Staten har löst detta genom subventioner. Samma tidningar som betalar miljontals kronor i reklamskatt finansieras ofta med skattemedel via presstödet. Att införa riktade skatter mot en verksamhet för att sedan subventionera samma verksamhet för att den inte längre är lönsam, kan omöjligt ses som en speciellt lyckad modell.

Det är en märklig ordning som få försvarar, men som varken den sittande eller föregående regeringen har gjort upp med. Redan i slutet av 1980-talet pekade den så kallade reklamskatteutredning ut flera problem med lagen. En statlig utredning föreslog 1997 att skatten helt borde avskaffas och 2002 uppmanade riksdagen den sittande regeringen att avskaffa reklamskatten. Även alliansregeringen har sagt att reklamskatten bör avskaffas och det är också vad en enig presstödsutredning i år har kommit fram till. Det är hög tid att gå från ord till handling och göra upp med denna skadliga och orimliga skatt.

20. Sänkt dansbandsmoms

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av mervärdesskattesatserna på kulturområdet i syfte att nå en enhetlig kultur moms.

Motivering

Sverige har i dag tre olika moms nivåer. Den så kallade kultur momsen på 6 procent gäller för bland annat böcker, tidskrifter, konserter, dagstidningar och teaterbiljetter. För livsmedel, restaurang- och cateringtjänster samt liftkort och hotellrum är momsen 12 procent och för i princip alla andra momspliktiga varor och tjänster betalas 25 procent i moms.

Danstillställningar är undantagna från den lägre kultur momsen. De är belagda med 25 procent moms. Gränsdragningen mellan vad som ska klassas som konsert respektive danstillställning är svår att motivera men den högre momssatsen tillämpas om arrangemanget innehåller möjligheter till dans.

Frågan ställdes på sin spets när några av vårt lands mest folkkära artister, för några år sedan på sin Sverigeturné, valde att sätta upp en minidansbana intill scenen. Detta ledde till att hela arrangemanget ur skattesynpunkt klassades som danstillställning där konsertbesökarna fick betala 25 procents moms i stället för den vanliga sexprocentiga kulturmommsen.

För att förenkla och komma ifrån den svårmotiverade gränsdragningen bör Sverige i likhet med Norge sänka den så kallade dansbandsmomsen och tillämpa en enhetlig kulturmomms oavsett formerna för arrangemanget.

Mervärdesskattesatserna bör därmed ses över så att enhetlighet mellan olika musikgenrer uppnås. Detta bör ges regeringen till känna. *Tillsammans med Roland Utbult(kd)*

21. RIT-avdrag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att införa skattereduktion för it-tjänster.

Motivering

Det finns ett stort intresse hos privatpersoner att köpa IT-tjänster i hemmet. Enligt en undersökning som Demoskop genomförde på uppdrag av Almega 2009 tror 78 procent att en skattereduktion skulle innebära ett större intresse för att köpa denna typ av tjänst. Almega uppskattar att 400 000 hushåll på sikt kommer att efterfråga RIT-avdrag. En skattereduktion för IT-tjänster skulle öppna en ny marknad och skapa nya arbetstillfällen, inte minst bland yngre personer. Unga människor har generellt sett ett kunskapsförsprång inom dessa områden och skulle kunna använda denna kunskap genom att starta och verka i nya företag. Hur många nya jobb en sådan skattereduktion skulle ge finns det inga entydiga beräkningar på men Almega uppskattar att ungefär 2000 nya arbetstillfällen skulle skapas om ett RIT-avdrag infördes. Ett RIT-avdrag skulle också motverka att det skapas en digital klyfta i samhället genom att erbjuda ovana datoranvändare skattereduktion för köp av IT-tjänster. Regeringen har infört möjlighet till skattereduktion för hushållsarbete och för arbete med reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder. Ett så kallat RIT-avdrag bör införas för att bland annat underlätta den personliga användningen av IT och för att skapa möjligheter för fler nya företag. Med detta menas att skattereduktionen för köp av hushållsnära tjänster samt ROT-tjänster utvidgas till att även innefatta IT-tjänster. Enklast sker detta genom att begränsningen för skattereduktionen gäller alla tjänster som hör till hushållet. Detta bör utredas.

Skatteutskottet anför i betänkande 2012/13:SkU16 att den nuvarande avgränsningen kring tjänster är väl avvägd. Vi anser att det mot bakgrund av de positiva effekter som ett avdrag för IT-tjänster skulle kunna få, inte minst när det gäller att skapa nya jobb

för unga, finns skäl att återigen pröva frågan.
Tillsammans med Andreas Carlson(kd)

22. Forskningsanslag till Örebro universitet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Örebro universitet och de forskningsbidrag som regleras via de s.k. ALF-anslagen.

Motivering

Sedan drygt två år tillbaka har Örebro universitet rätt att utfärda läkarlegitimation. De första Örebrostudenterna kommer att kunna få sin läkarexamen våren 2016. Läkarprogrammet vid Örebro universitet är ett viktigt bidrag till att rekrytera nya läkare i Sverige med hänvisning till det läkarunderskott som alltjämt existerar. Men det finns en rad faktorer som gör att universitetet och dess medicinska fakultet i Örebro inte når sin fulla potential. Ett problem är att staten endast delfinansierar själva läkarutbildningen.

Ett annat problem rör forskningen. Landstingen spelar en central roll för den medicinska forskningen i Sverige. Staten skjuter därför till medel till landstingen för att finansiera forskningen vid de medicinska fakulteterna. Det handlar dels om regelrätt forskning men också om moment i läkarutbildningen. Detta regleras i ALF, som är en förkortning för "Avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården". Avtalet anger statens ersättning för landstingens åtaganden för att medverka vid läkarutbildning och kliniskt inriktad forskning.

Problemet är att Örebro universitet och Örebro läns landsting inte får ta del av ALF-medlen. Det har sin bakgrund i att gällande ALF-avtal sades upp i december 2009 – det vill säga innan Örebro Universitet fick sin rätt att utfärda läkarlegitimationer. Gällande ALF-avtal löper fram till och med 2014 års utgång och ska sedan ersättas med ett nytt som ännu ej är framförhandlat. Förhandlingarna har dragit ut på tiden och parterna står långt ifrån varandra. Om ett nytt avtal verkligen kan komma på plats i tid bedöms som osäkert.

Statens representant i förhandlingarna, Kjell Asplund, betonar särskilt den svårighet som Örebro universitet nu befinner sig i. Därtill menar Asplund att utbildningsdepartementet agerat på ett sätt som ytterligare försvårar situationen för Örebro universitet. Det är inte bara det att Universitetet hamnar i ett vakuum, som verkar dra ut på tiden, mellan två avtal. Det är också oklart på vilka villkor Örebro läns landsting och Örebro universitet kan komma att ingå i det nya ALF-avtalet.

Den här situationen är inte hållbar. Regeringen bör därför snarast möjligt utreda vilka förutsättningar det finns att säkerställa en mer hållbar situation beträffande finansieringen av den medicinska forskningen i Örebro.

23. Forskning och utbildning vid Örebro Teologiska Högskola

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur statens anslag till de fristående teologiska högskolorna kan ske mer likvärdigt och utifrån samma beräkningsgrund.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de fristående teologiska högskolorna i likhet med de statliga skall erhålla statliga fakultetsmedel för att lärare ska kunna använda tid till forskning som en del i sin tjänst.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att öka antalet platser med ekonomisk ersättning vid Örebro Teologiska Högskola.

Motivering

I vårt land finns fyra fristående teologiska högskolor. Det är Teologiska högskolan Stockholm, Örebro Teologiska högskola, Johannelunds teologiska högskola samt Newmaninstitutet. De tre första har sedan början 1990-talet fått statbidrag i form av stöd för ett visst antal studieplatser, medan Newmaninstitutet som tillkommit senare, sedan några år tillbaka erhåller statsbidrag. För den statliga högskolan anges i högskolelagen 1 kap. 2 § tre uppgifter: utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund, forskning samt samverkan med det omgivande samhället och information om verksamheten. I 1 kap. 3 § står det att ”verksamheten skall bedrivas så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning”.

Forskning vid statliga lärosäten är en viktig del av verksamheten, dels för att lärares kompetens ska kunna upprätthållas, dels för att en hög vetenskaplig nivå ska kunna upprätthållas. De fristående teologiska högskolorna har en särställning när det gäller relationen med trossamfund och folkrörelser som på ett unikt sätt kan berika våra kunskaper kring livsåskådning, teologisk livstolkning och mänskliga rättigheter.

Idag bedrivs forskning främst med medel från huvudmännen, men det är långt ifrån tillräckligt för att man på sikt skall kunna driva en vetenskaplig kvalificerad verksamhet. Statliga fakultetsmedel borde även finnas för de fristående högskolorna för att lärare ska kunna använda tid till forskning som en del i sin tjänst. De fria teologiska högskolorna måste på lika villkor kunna bedriva en seriös forskning inom sitt verksamhetsområde och få reella möjligheter att kunna konkurrera om forskningsmedel hos statliga forskningsråden och olika stiftelser. Hur detta ska kunna uppnås bör utredas.

I Örebro finns Örebro Teologiska Högskola (ÖTH) i anslutning till Örebro universitet och dess campus. Högskolan har en viktig roll att fylla på nationell nivå och även för det omgivande

samhället. De har idag flera docenter samt en professor, som arbetar halvtid vid Örebro universitet. De har även ett nära samarbete med Strängnäs stift i utbildning av blivande präster i Svenska kyrkan. Alltsedan avtalet med staten slöts har ÖTH haft ett starkt sökandetryck och skolan redovisar varje år en kraftig överproduktion i förhållande till det statliga stödet. Den teologiska högskolan har 300 studenter, inklusive 60 distansstuderande (60 hp) i teologi, medan det statliga stödet är begränsat till totalt 90 utbildningsplatser. Förutom enskilda kurser erbjuder ÖTH tre teologiska program, med (60 hp) respektive 120 (hp) med högskoleexamen samt (240 hp) yrkesutbildning.

ÖTH har under en följd av år haft en nära samverkan med Örebro Universitet (ÖU), vilket möjliggjort för blivande lärare vid Örebro Universitet att inkludera religionskunskap i sina examina. Från hösten 2008 erbjöds även kurser på C-nivå (60-90 hp). Högskoleverkets underkännande av ett antal lärarutbildningar vid universitet och högskolor, drabbade även Örebro Universitet som samarbetar med ÖTH i det religionsvetenskapliga programmet. Någon nyantagning till religionslärarprogrammet kunde därför inte ske till höstterminen 2011 eller 2012. Förhoppningen är att denna utbildning ska kunna återupptas i ny form inom en snar framtid. Behoven av denna typ av utbildning i Sverige är uppenbar. Det är angeläget att de statliga anslagen till de fristående högskolorna motsvarar statsbidraget till de statliga högskolorna samt att likvärdighet råder mellan de teologiska högskolorna. En utredning bör titta på hur detta kan uppnås. Detta bör regeringen ges till känna.

24. Finansieringen av läkarutbildningen vid Örebro universitet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skyndsamt se över möjligheten att fullfinansiera läkarutbildningen vid Örebro universitet.

Motivering

Sedan Örebro Universitet fått rätt att utfärda läkarlegitimation bedrivs sedan januari 2011 läkarutbildning vid universitetet. Sedan dess har 65 studenter per termin antagits och när programmet är fullt utbyggt kommer Örebro Universitet att examinera ca 120 läkarstudenter per år. De första studenterna kommer att få sin läkarexamen våren 2016.

Läkarutbildningen vid Örebro universitet är ett viktigt tillskott för att klara framtidens läkarförsörjning i vårt land med en åldrande befolkning och ökade behandlingsmöjligheter.

Idag är Sverige beroende av andra länders utbildningsplatser. Mer än hälften av alla nya svenska läkarlegitimationer går till läkare som är utbildade i andra länder, däribland svenska läkarstudenter som sökt sig utomlands för att skaffa sig en läkarutbildning.

Läkarprogrammet vid Örebro universitet är anpassat till framtidens krav på läkarprofessionen. Nyckelord för programmet är bassjukvård, samtidens ohälsa, evidensbaserad medicin och klinisk forskning. Det finns en stark betoning på kompetenser som teamarbete, kommunikation och läkarens samhällsuppdrag. Programmet följer helt de tankegångar som utgör grunden i det förslag som presenterats i utredningen om en ny läkarutbildning i Sverige.

För att finansiera läkarutbildningen har Örebro läns landsting och kommunerna i länet starkt bidragit till ansvaret de första tre åren. Från och med 2014 erhåller universitetet ett substantiellt tillskott från staten för finansiering av läkarutbildningen. Trots detta är det ändå långt kvar till full finansiering, vilket särskiljer utbildningen i Örebro från alla andra läkarutbildningar i Sverige.

Örebro universitet medverkar genom starten av läkarutbildningen mycket aktivt till att långsiktigt lösa utbildnings- och rekryteringsbehovet. Samtidigt är det svårt att se logiken i att andra lärosäten erhåller kompletta ekonomiska resurser så att dessa kan bygga ut sina läkarutbildningar ytterligare, medan läkarutbildningen vid Örebro universitet enbart är finansierad till hälften.

Läkarutbildning vid Örebro universitet är ett viktigt bidrag till att långsiktigt lösa viktiga delar av de problem vi idag ser inom den svenska hälso- och sjukvården, vilket innebär att staten också borde se över möjligheten att fullfinansiera denna. Detta bör ges regeringen till känna.

25. Lärlingsanställning som ny anställningsform

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa lärlingsanställning som ny anställningsform.

Motivering

Många arbetsgivare har svårt att rekrytera personal med rätt kompetens, samtidigt som ungdomar har svårigheter med att etablera sig på arbetsmarknaden. Detta är tecken på betydande matchningsproblem på arbetsmarknaden. Det är också en stor grupp ungdomar i samhället som missgynnats av den reformering av den svenska gymnasieskolan som genomfördes i mitten av 1990-talet. Reformen syftade till social utjämning, men ledde till utslagning. En allt större andel lämnade gymnasiet med ofullständiga betyg när de praktiska utbildningarna fick ett mer teoretiskt inslag. Alliansregeringen har reformerat gymnasieskolan och infört gymnasial lärlingsutbildning. Det har också presenterats förslag på s.k. lärlingsanställning i utredningen ”Utbildningsanställning” (SOU 2012:80).

Detta är två viktiga steg i rätt riktning för skoltrötta och praktiskt orienterade ungdomar. I Tyskland går cirka 43 procent av ungdomarna någon form av lärlingsutbildning. Tyskland är också

ett av länderna inom EU med lägst ungdomsarbetslöshet. Genom att ta steg mot ett liknande lärlingssystem i Sverige, kan vi rusta unga människor för arbete och sänka ungdomsarbetslösheten. Tyvärr är löner och anställningsvillkor inte anpassade efter denna situation. Rigida regler på arbetsmarknaden gör risken att anställa unga och oprövade personer stor och därmed blir företagen mindre benägna att ta ansvar för de unga på arbetsmarknaden. Problemen kvarstår trots att alliansregeringen sänkt kostnaderna för att anställa unga, bland annat genom halverad arbetsgivaravgift.

Därför behövs en lärlingsanställningsform som tar hänsyn till den unges lägre produktivitet, utbildningsmomentet och att det också krävs insatser från företaget för att handleda en lärling. Ett fungerande lärlingssystem kräver att samtliga parter är med och bidrar. Facken behöver inse att ett fungerande lärlingssystem kräver sänkta krav vad gäller lön och trygghet. Företagen måste vara beredda att ta ett än större ansvar för de yngres utbildning och kompetensutveckling. Staten måste se till att risken och kostnadsläget för företagen anpassas så att det är praktiskt möjligt och ekonomiskt försvarbart att ta emot en lärling. Även den unge själv har naturligtvis ett ansvar. Man måste vara beredd att hugga i och jobba på.

Kristdemokraterna tycker i grunden att den svenska modellen fungerar väl och det finns idag flera anställningsformer som arbetsgivare kan använda. Parterna på arbetsmarknaden har möjlighet att kombinera anställning och utbildning. Men befintliga möjligheter till arbetsplatsförlagt lärande leder inte i tillräcklig utsträckning till att unga etablerar sig på arbetsmarknaden. Lärlingsanställning är en pusselbit för att underlätta för unga att etablera sig på arbetsmarknaden och för mindre företag att anställa. Vi föreslår därför att lärlingsanställning införs som ny anställningsform. En sådan skulle exempelvis kunna vara 18 månaders anställning upp till 23 års ålder i ett första steg, i nästa steg 36 månaders anställning upp till 30 år. Företag som anställer en lärling med den nya anställningsformen bör få ekonomisk kompensation i någon form. Det borde övervägas om det kan ske i form av ett skatteavdrag. Det bör utredas hur lärlingsanställning som anställningsform kan utformas. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Tillsammans med Mikael Oscarsson(kd).

26. Sjöräddningen på Hjälmarens

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen ska se över möjligheten att låta det statliga ansvaret för sjöräddningssamordningen på sjön Hjälmarens likställas med den på Väneren, Vättern och Mälaren.

Motivering

Längst våra kuster och i våra sjöar ser vi under sommarhalvåret en folkrörelse av båtmänniskor som sjösätter sina ögonstenar. Sverige har en stark båtkultur vi ska vara stolta över. Men den är också förpliktande.

I Sverige ansvarar Sjöfartsverket för sjöräddningen. Om man anropar ”mayday” på sjöräddningskanalen VHF 16 vet man att någon lyssnar och att hjälp finns till hands längst våra kuster och i sjöarna Vänern, Vättern och Mälaren. Någon form av begränsning av sjöräddningen, av rena resursskäl, är naturligt. Man har valt att stanna vid kusterna och de tre största sjöarna. Tyvärr känns gränsdragningen ganska godtycklig. Regeringen menar att gränsdragningen har sin grund i vilka vatten som har handelstrafik (se bland annat svar på fråga 2012/13:698). Jag menar att detta är en allt för snäv gränsdragning och att det, av en rad skäl, vore naturligt att även låta Hjälmarens omfattas av den statliga sjöräddningen.

Hjälmarens präglas inte bara av ett ökande antal fritidsbåtar, utan även omfattande yrkesfiske, färjetrafik och passagerarbåtar. Den omtalade räkbåten i Örebro, för att ta ett exempel. Hjälmarens anses vara svårnavigerad och har många grund och svåra passager. Till detta kommer också ett växande intresse för olika vinteraktiviteter i form av långfärdsåkning på skridsko och fritidsfiske. Att intresset för Hjälmarens från utländska semesterseglare ökat tål också att nämnas i sammanhanget.

När ingen svarar på kanal 16 har mobiltelefonen blivit räddningen för dem som hamnat i sjönöd på Hjälmarens – i det fall man har mobil och det finns täckning. Men eftersom det runt Hjälmarens finns flera kommuner, länsstyrelser, larmcentraler och polisdistrikt är det inte ovanligt att larm från tillbud på Hjälmarens försenas eftersom det inte finns någon gemensam central samordningsfunktion.

Operativt är det den gemensamma Flyg- och sjöräddningscentralen (JRCC) som avlyssnar VHF kanal 16 och leder sjöräddningen längs våra kuster samt i sjöarna Mälaren, Vänern och Vättern. Det är hög tid att deras viktiga arbete även får omfatta Hjälmarens. Då kan arbetet för insatser på Hjälmarens utan gränsdragningsproblem ledas från en och samma räddningscentral. Detta skulle avsevärt minska riskerna för fördröjningar och missförstånd i en räddningsinsats. Enkom den faktorn att det inte bedrivs någon reguljär handelstrafik över Hjälmarens kan i sammanhanget inte motivera att staten förhåller sig så pass passiv.

27. Ökat skydd mot bluffakturor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ändringar i kreditupplysningslagen för att undvika att företag drabbas av bluffakturor.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att bättre skydda individen mot bedrägeri.¹

Motivering

Om man vill skapa ett bättre näringslivsklimat, i synnerhet för de mindre företagen, finns det många faktorer att beakta. Att förenkla

krångliga regelverk, sänka arbetsgivaravgifter och skapa en flexiblar arbetsrätt lyfts ofta fram som nycklar i sammanhanget. Men det finns också andra problem som utgör nog så stora hot mot de små företagen. Ett sådant problem är bluffakturor.

Att tvingas betala en faktura utan att ha köpt något är sedan många år verklighet för många småföretag. Omfattningen av bedrägerier med bluffakturor ökar. För småföretagarna tar de tid och kostar pengar att hantera. Polisen har svårt att prioritera utredning av den här typen av bedrägerier, och upplevelsen bland de drabbade är att de kriminella ligger steget före när åtgärder vidtas.

Ett omfattande regeringsarbete pågår för att komma åt problemen. I början av den innestående mandatperioden slogs det också fast att bluffakturor är att betrakta som allvarlig brottslighet – en man dömdes i maj av Helsingborgs tingsrätt till ett och ett halvt års fängelse för att ha tillskansat sig 23 miljoner kronor. Han ska dessutom betala skadestånd till ett tjugotal svenska företag. Det är en tydlig signal och innebär en ökad möjlighet att polisanmälningar om bluffakturor tas på större allvar.

De kriminella som sysslar med bluffakturor angriper ofta en sektor i taget. Exempelvis har skogs- och lantbruksföretag fram tills för något år sedan varit relativt förskonade från fenomenet. Men plötsligt är det en av de branscher som är hårdast ansatta. Det faktum att dessa företag ofta drivs som enmansbolag av äldre personer gör att målgruppen blivit attraktiva för de grupperingar som sysslar med bluffakturor. Äldre personer som äger skog men i egentlig mening inte ser sig själva som företagare blir lätta offer för denna typ av brottslighet.

Att komma åt detta utan att lägga krokben för hederliga försäljare är ingen lätt uppgift. Ett förslag som har framförts handlar om att införa en så kallad ångervecka så att företagare kan bestrida fakturor. Många uppfattar det dock som stötande att behöva ångra något som man aldrig har köpt eller beställt. Därför är också idén ångervecka mindre lämplig.

En bättre möjlighet finns om vi ändrar kreditupplysningslagen. För privatpersoner gäller att fakturan måste vara välgrundad och ha slagits fast i domstol eller annan myndighet för att ett kreditupplysningsföretag ska få lämna ut uppgifter. Motsvarande regel bör även gälla företag. På det sättet kan vi drastiskt sanera förekomsten av bluffakturor.

I dag får företag betalningsanmärkning redan vid ansökan om betalningsföreläggande, oavsett om en sådan ansökan är riktig eller inte. För mindre företag, där anmärkningar har stor påverkan på hur företaget bedöms, kan detta få stora konsekvenser. De kriminella som sysslar med bluffakturor livnär sig på den rädslan, eftersom småföretag skräms att betala fakturor som inte borde betalas.

Med en ändring i kreditupplysningslagen så att även företag omfattas av regeln om att fakturan måste vara välgrundad för att

uppgifter ska få lämnas ut tas ett viktigt steg mot ökad rättssäkerhet för mindre företag.

Många privatpersoner utsätts också för bedrägeribrott. Exempelvis finns telefonförsäljare som satt i system att lura äldre personer att binda sig i avtal enbart via inspelat telefonsamtal. Många är omedvetna om att de svarat ja under ett trevligt samtal med försäljaren och när fakturan kommer blir det en chock. Att häva detta avtal är många gånger en omöjlighet för en äldre person som varken har kraft eller kunskap att hävda sin rätt.

Kristdemokraterna driver också frågan om att kräva skriftligt godkännande för avtal vid telefonförsäljning (se exempelvis motion 2013/14:KD594). En sådan ändring skulle, tillsammans med ovan föreslagna ändringar i kreditupplysningslagen, utgöra mycket effektiva åtgärder för att förebygga problem med bluffakturor.

28. Översyn av lönebidraget

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en översyn ska göras av lönebidraget.

Motivering

Arbetsförmedlingen har ett 20-tal arbetsmarknadspolitiska åtgärder att använda för att sänka trösklarna till arbetsmarknaden. En av dessa åtgärder är lönebidraget som funnits sedan länge och som innebär att staten bidrar med en betydande del av lönen för anställning av personer med en funktionsnedsättning eller annat arbetshinder. Lönebidraget har länge varit ett av de mest använda bidragen av arbetsgivare.

De senaste åren har det dock visat sig att Arbetsförmedlingen inte använt hela statsbidraget för lönebidrag, trots att många skulle behöva detta stöd för att komma ut på arbetsmarknaden.

Detta kan bero på många olika orsaker, till exempel att taket för lönenivån inte räknats upp sedan lång tid tillbaka. Det innebär att arbetsgivaren får betala 100 procent av lönen över detta tak för att kunna betala full lön. En annan orsak kan ligga i själva regelsystemet, där en person som är i behov av lönebidrag, inte kan få detta godkänt om inte samtidigt ett byte av arbetsgivare sker. Samt att det i vissa fall inte kan kombineras med styrelseledamotskap i en ideell eller ekonomisk förening som är ett arbetsintegrerande socialt företag.

Det finns alltså flera goda skäl för att se över lönebidraget till exempel med dess lönetak för att uppnå en höjning, att personer ska få ha sin anställning kvar på samma företag vid förlängning av lönebidragsperioden, och att få vara delaktig genom att vara ledamot i det sociala företagets styrelse. Allt i syfte att få fler personer ut på arbetsmarknaden, som annars inte skulle ha någon sysselsättning.

Tillsammans med Penilla Gunter.

29. Slopade fribelopp i studiemedlet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att slopa studiemedlets fribelopp.

Motivering

Det finns en viss maximal inkomst en student får ha per kalenderhalvår utan att studiemedlen eller rekryteringsbidraget minskas. Fribeloppet har stegvis höjts under Alliansregeringens tid vid makten. Det är bra och går i linje med arbetslinjen likväl som det ger mer makt till den enskilde studenten att själv kunna planera sitt liv. I dagsläget ligger fribeloppet på till 136 400 kronor per kalenderår, vilket började gälla 1 januari 2011. I regeringens budgetproposition för 2014 föreslås en höjning med ytterligare 30.000 kronor.

Höjningen är en mycket välkommen reform som görs för att underlätta och förbättra den enskilde studentens möjligheter att arbeta vid sidan av studierna. Höjningen av fribeloppet ger den studerande en ökad potential till förbättrad ekonomi och starkare arbetslivskoppling vid sidan av studierna. Med samma logik vore det faktiskt rimligt att helt slopa fribeloppet.

Situationen för studerande har på kort tid kraftigt förändrats. I dag är det möjligt att i stor utsträckning planera sina egna studier. Samtidigt har också arbetsmarknadens villkor förändrats. Varken studier eller arbete är något som med nödvändighet sker statiskt efter en på förhand bestämd mall. Därför ska den studerande själv ges förutsättningar att i möjligaste mån planera sin egen tid och inte styras och hindras av ett system. Med anledning av ovan bör regeringen se över möjligheten att helt slopa fribeloppet för studerande.